

SƏNƏM FƏRƏCOVA
BDU
afaracov89@mail.ru

AZƏRBAYCAN ATALAR SÖZLƏRİNDƏ "İNSAN" KONSEPTİNİ QIYMƏTLƏNDİRƏN SÖZLƏR

Açar sözlər: konsept, qiymətləndirmə konsepti, atalar sözü, semantika

Key words: concept, evaluation concept, proverb, semantics

Ключевые слова: концепт, концепция оценивания, пословица, семантика

Atalar sözü xalq ədəbiyyatının ən qüvvətli və ən zəngin janrlarından biridir. Atalar sözlərinin mənşəyi, kimin tərəfindən və nə zaman deyildiyi konkret olaraq məlum olmasa da, hər bir atalar sözünün müəyyən bir dövrün məhsulu olduğu və müəyyən bir hadisə ilə əlaqədar yarandığı aydındır. Atalar sözü müəyyən ibrətamiz fikirləri bir məfhum kimi qısa, obrazlı, bitkin şəkildə ifadə edir [4, 103].

Atalar sözləri istənilən etnik mədəniyyət tipində bütün zamanlar boyunca vahid və dəyişməz funksiya kimi kollektiv təcrübə və biliyin ötürülmə və yaşama vasitəsi olmaq vəzifəsini yerinə yetirmişdir [1, 3]. Atalar sözləri əslində öz kiçik görüntü çərçivəsindən çıxıb daha dərin qatlara qədər gedən ibrətamiz ifadələrdir. Atalar sözləri insanları daima nəzarət çərçivəsində saxlayan, tərbiyə edən etik normalar sistemi, əxlaq kodeksidir - desək, yanlışdır. Atalar sözləri insan həyatının, demək olar ki, bütün sahələrini əks etdirən folklor janrlarından biridir [1, 8].

Atalar sözləri hikmətdir. Xalqımızın milli- mədəni dəyərlərini özündə cəmləşdirir. Atalar sözləri tarixi baxımından həm qədim, həm də çoxşaxəlidir. Bunun da əsas səbəbi Azərbaycan xalqının dərin və tarixi köklərə malik olmasıdır. Atalar sözlərində müxtəlif anlamların ifadə etdikləri konsepsiyalar cəmləşmişdir. Bu konsepsiyalardan biri də qiymətləndirmə konseptidir. Atalar sözləri qiymətləndirmə konsepti daxilində müxtəlif ideya və motivləri cəmləşdirir. Dildəki müxtəlif anlamların, sözlərin bədii ifadəsi və çatdırmaq istədiyi ideya, fikir, mücərrədlik dilimizin daxili imkanlarının zənginliyinin göstəricisidir.

Atalar sözlərindəki anlayışların ifadə etmək istədiyi konsept onun məzmununu açır. Bildiyimiz kimi, konsept anlayışda formalaşaraq sonra insan təfəkküründə şüuraltı mənalara açılaraq onun məna konsepsiyası dərk edilir. Bu baxımdan atalar sözləri həmişə zamanın nəbzini tuta bilir. "Anlamdan fərqli olaraq konsept anlaşılan, qiymətləndirən və obrazlı

komponentlərdən təşkil olunub, o insan psixi həyatının qanunlarına tabedir" [5, 45].

Atalar sözləri zaman və məkan tanımır. Onların daşdığı ideya hər dövr üçün aktualdır. Semantik cəhətdən eyni ideyanı çatdıran atalar sözləri müəyyən konsept ətrafında cəmləşir. Belə konseptlərdən biri də "insan" konseptidir. Bildiyimiz kimi atalar sözlərinin böyük bir qisminin əsasında insan obrazı durur. Bu obraza müxtəlif istiqamətlərdən yanaşılmışdır. Bizim məqsədimiz atalar sözlərində "insan" konseptinin qiymətləndirici sözlərini araşdırmaq və onların semantikasının ifadə imkanlarına nəzər yetirməkdir.

"İnsan" konseptini özündə əks etdirən atalar sözlərinə qiymətləndirmə konsepti mövqeyindən nəzər yetirdikdə görürük ki, bir-birilə sinonimlik təşkil edən, yaxud etməyən sözlər bir qrupda cəmləşir ki, buna da insan faktorunu dəyərləndirən qiymətləndirici sözlər deyilir. Atalar sözlərində **"adam"** sözü insan faktorunu qiymətləndirən başlıca söz kimi çıxış edir. Öz lüğəvi mənasına uyğun qiymətləndirilmişdir: *Adamı başdan, insanı yaşdan. Ağillı adam üz ağardar, ağılsız göz. Anlayan adama qul olasan. Adam var ki, rəhmət aparar, adam var ki, lənət aparar. Barsız ağac mərifətsiz adamdır. Hər adam öz eybini bilməz. Hər adamın əkdiyi bitməz. Kamil adam az danışar. Xeyirxah adam yaddan çıxmaz. Qanacaqlı adam həm qanar, həm qandırar. Alim olmaq asandır, adam olmaq çətin. Adamlıq pulla deyil, bazarda satılmaz. Ad adamı bəzəməz, adam adı bəzəyər. Yaxşı adamla savaşıma, pis adama-yanaşıma. Sonsuz adam dövləti çox istər. Tək adam bədbəxt olar. Molla olmaq asandı, adam olmaq çətin. Ölən adam dirilməz. Uzun adamın ağıl topuğunda olar.* "Adam" sözü insan faktorunu ağıllı, kamil, anlayın, mərifətli, eybini bilən, sözü ilə əməli uyğun gələn, az danışan çox iş görən kimi qiymətləndirməsinin əsasında zehni və yaşam cəhətdən sağlam olmaq motivi durur.

Bir sıra atalar sözləri var ki, onlarda **"insan"** anlayışı insan faktorunu qiymətləndirir: *Böyük insan işindən tanınar. Dəmir nəmdən, insan qəmdən çürüyər. Kamil insan kəlamından bəlli olar. İnsanı qayğı qurudar, dərd qocaldar. İnsan səy və qeyrəti ilə tanınar, bəzəyi ilə tanınmaz. İnsan olmayan insanın qədrini bilməz. İnsan daşdan bərk, güldən zəifdi. İnsan çalışmaq üçün doğulmuşdur. Xeyəlsiz insan meyvəsiz ağaca bənzər.* "İnsan" qiymətləndirici sözü insan faktorunu yaxşı işlər görməyə, sözünün ağası olmağına, qayğılardan qaçmamaya, qeyrətli olmağa, zərif qəlbə sahib olub xeyirli əməllər görməyə səsləyir. "İnsan" konseptində təkcə "adam" və "insan" anlayışları deyil, aşağıdakı sözlər də qiymətləndirici söz mövqeyindən çıxış edir. Deməli, "insan" konseptinin başlıca qiymətləndirici sözləri "adam" və "insan" atalar sözlərində insan konsepsiyasını dəyərləndirən başlıca anlayışlardır. Atalar sözlərimizdə bu tip anlayışlar psixoloji yanaşma kimi qiymətləndirilmişdir.

Atalar sözlərində insan faktorunu qiymətləndirən aşağıdakı anlayışlar da mühüm rol oynayır:

"Kişi" qiymətləndirici sözü: *Kişi fəhlədi, arvad bənnə. Kişi öz sözünün ağası olar. Kişi seldi, arvad göl. Kişi sözü üzə deyər. Kişi tüpürdüyünü yalamaz. Kişidə səbir olmalıdı. Kişinin alnı açıq gərək.* Nümunələrdən də göründüyü kimi "kişi" sözü öz həqiqi mənasını qiymətləndirmişdir. Atalar sözlərində "kişi" anlamı insan faktorunu qiymətləndirən fərdi qiymətləndirici sözdür. Dünya dillərində bu anlam müxtəlif semantikalarda, hətta qadın cinsini belə qiymətləndirən söz kimi çıxış edir. Amma Azərbaycan dilində "kişi" anlamı "İnsan faktoru" konseptində qüvvət və mərdlik semantikalarının ifadəsidir. Deməli, "kişi" sözü "mərd"sözü ilə sinonimik cərgə yada bilər. Məntiq yanaşma nəticəsində bu qənaətə gəlmək olar.

"Oğlan" qiymətləndirici sözü: *Oğlan anası-təməl binası. Oğlan dayıya çəkər, qız xalaya. Oğlana üz versən, başdan aşar. Oğlanda təşviş olmaz. Oğlanın dərdi oyundur. Oğlanın qüvvəti dilindədir.* Bu nümunələrdə atalarımız çatdırmaq istədiyi konsepsiya odur ki, oğlan uşaqları ailə yükünün ağırlığını dərk edəcək yaşa çatana kimi ərköyün, tez özündən çıxan, dəliqanlı, yeniyetmə kimi qiymətləndirmişlər. "İnsan"konseptinin içərisində təzahür edən "oğlan" qiymətləndirici sözü daha çox subaylığı özündə daşıyır.

"Qız" qiymətləndirici sözü: *Ağıllı qız xınalı quzu kimidi. Qız dediyin ağacdakı almadı, kim salar, o da aparar. Qız evin qonağıdı, vaxt gələr, gedər. Qız evi-şah evi. Qız evlərdə tanınar, ipək dəzgahda. Qız güldü, oğlan bülbul. Qız özgə çıraqını yandırar. Qız özgə əmanətidir. Qız səsi, qızıl səsi. Qız yükü, duz yükü. Qız anadan görməyincə ögüd almaz.* Nümunələrdən də göründüyü kimi "qız" sözü öz həqiqi mənasını qiymətləndirmişdir.

"İnsan" konseptini qiymətləndirən "oğlan" və "qız" qiymətləndirici sözləri atalar sözlərimizdə mədəni faktor kimi çıxış edir. Bu anlayışlar xalqımızın psixoloji cəhətdən dərk edilən gerçəklik səviyyəsidir. Çünki fərdi səciyyə daşıyır və Azərbaycan xalqının qız və oğlan anlayışlarına verdikləri yüksək qiymət məhz dünya dil mənzərəsi çərçivəsində fərdi psixoloji realıq kimi səciyyələnir. "Dünya dil mənzərəsi xalqın müəyyən inkişaf mərhələsində onun gerçəklik haqqında dilin vahidlərində təsbit olunmuş təsəvvürlərinin məcmusu, dil işarələrində gerçəklik təsəvvürlərinin inikası, dünyanın dildə üzvlənməsi, əşya və hadisələrin nizamlı düzümü, dünya haqqında söz mənalılarının sistemində gizlənən informasiyadır" [6, 41].

"Oğul" qiymətləndirici sözü: *Oğul arxa, Qız yaraşıqdı. Oğul dayıya, qız bibiyə çəkər. Oğul düşmən çəpəridir. Oğul el yaraşığı, qız dil yaraşığı. Oğul meyvədi, ata bağban. Oğula görə atanı tanıyarlardı. "Oğul" sözü öz lüğəvi mənasını qiymətləndirmişdir və ümumi konsept səciyyəsi daşıyır.*

"Qardaş" qiymətləndirici sözü: *Qardaş da dost olsa yaxşıdı. Qardaş qardaşa pis gündə gərəkdi. Qardaşlıq zər deməkdir, xiridarı gərəkdi.* Atalar

sözlərimizdə hər oğul qardaş ola bilməz, qardaş ən yaxın dostur, pis gündə ailənin dayağıdır, qardaşlıq incəlik, dəqiqlik, məsuliyyəti, onu hər insan daşıya bilməz, qardaş səndən bir addım irəlidedir kimi semantikaları özündə cəmləşdirməsinə baxmayaraq, “qardaş” anlamı “insan faktoru” konseptində dost konsepsiyası mövqeyindən çıxış etmişdir. Atalar sözlərimizdə “qardaş” anlamı denotat mənadan signifikat mənaya çevrilir.

"Bacı" qiymətləndirici sözü: *Bacı qardaşdan ötrü özünü oda yaxar.* Nümunədən görüldüyü kimi atalar sözlərində "bacı" sözü daha çox cəfəkeş konsepsiyasını özündə əks etdirir.

"Uşaq" qiymətləndirici sözü: *Uşaq ağlaya-ağlaya böyüyər. Uşaq anadan yetim qalar. Uşaq atasından güclüsünü bilməz. Uşaq böyükklərdən öyrənər. Uşaq əzizdir, tərbiyə ondan da əziz. Uşaq gördüyün götürər, eşitdiyini deyər. Uşaq sirr saxlamaz. Uşaq sözü şah sözündən hökmlüdü. Uşaq sözün düzünü deyər. Uşaqsız ev-məzar, uşaqly ev- bazar.* Nümunələrdən görüldüyü kimi "uşaq" sözü öz həqiqi mənasını qiymətləndirmişdir. Hər bir xalqın inkişafı onun kiçik nümayəndələrindən başlayır ideyasını "uşaq" qiymətləndirici sözü daşıyır. Uşaqları qiymətləndirərkən "uşaq" sözü ilə yanaşı "övlad", "bala" sözlərinin də bu konsepsiyanı daşdığı anlaşılır: *Övlad borcu ödənilməz. Övlad can yangısıdır. Övlad insanın məbədidir. Övlad könül meyvəsidir. Övlad pəncərədən düşən işıqdır. Bala baldan şirindir.* "Uşaq", "övlad", "bala" anlayışlarının çatdırmaq istədiyi konsept bu nümunələrdə obrazlaşaraq sinonimləşir.

"Müəllim" qiymətləndirici sözü. Cəmiyyətin düzgün istiqamətləndirilməsində müəllimin rolu əvəzsizdir. Müəllim həqiqətin, elmin, biliyin carçısı kimi qiymətləndirilir. Müəllimi bağban, bənnə adlandırırlar. Qədimdə müəllimlər ən çətin vəziyyətlərdən çıxış yolu tapan insan faktoru kimi dəyərləndirilmişdir. Hazırda "müəllim" universal konseptdir. Lüğəvi mənası dünyanın istənilən yerində öyrədici funksiya daşıyaraq həyata baxışın və dərk edilməsinin müxtəlif istiqamətlərini açan insan kimi qiymətləndirilir və nümunələrdə öz semantikasi mövqeyindən çıxış edir: *Müəllim ən böyük bağbandır. Müəllim ikiqat atadır. Müəllimin çubuğu güldəndi.* "Müəllim" konsepti bütün dövrlər ərzində daim aktual olmuşdur.

"Qohum" anlayışı bütün dövrlər ərzində Azərbaycan dilində daim aktual olmuş və fərdi konsepti qiymətləndirən sözlər sırasına daxildir: *Qohum var, ciyər parası, qohum var, qazan qarası. Min il keçsə, qohum sənə yad olmaz.* Atalar sözlərimizdə bu anlayış millətin, xalqın psixi həyatını əks etdirir. "Konsept dinamik xarakterə malikdir, insanın psixi həyatının qanunauyğunluqlarına tabe olur, sözün mənası ilə insanın şəxsi təcrübəsinin qarşılıqlı nəticəsidir" [5, 45].

"İnsan " konseptinin qiymətləndirilməsində **"özgə", "yad"** qiymətləndirici sözləri də xüsusilə fərqlənir: *Özgə ağzına baxan ac qalar.*

Özgə atına minən tez düşər. Özgə bağından gül dərməzlər. Özgə əlində kömbə böyük görünər. Özgə gözü yaxşı görər. Özgə quşu ilə ova getmə. Özgə tikəsi qarın doyurmaz, hörmət artırır. Özgənin atına minən tez düşər. Özgənin yaxşısından öz pisimiz yaxşıdır. Yad qızına güvənmə, xətakar olar. Yad qohum ölənəcən yad olar. Yada əppək verdik-balıgımıza balıqçı, balağımıza balaq oldu. Qohum gedə-gedə yad olar, yad gələ-gələ qohum. Bu nümunələrdə diqqət çəkən məqam odur ki, "özgə" və "yad" sözləri qrammatik mənasına görə əlamət ifadə etdiyi halda, atalar sözlərində ad bildirir. Semantik cəhətdən isə öz lüğəvi mənasına uyğun cəmiyyətə, kollektivə, ailəyə aid, mənsub olmayan başqa mənasını ifadə edən qiymətləndirici sözlərdir.

"İnsan" konseptinin qiymətləndirilməsində **"igid"**, **"yigid"**, **"nər"** **"qəhrəman"**, **"ər"**, **"mərd"** qiymətləndirici sözləri də xüsusilə fərqlənir. Bu sinonimik cərgənin çatdırmaq istədiyi ideya öz həqiqi mənalari ilə üst-üstə düşür. 1) **"İgid"** qiymətləndirici sözü: *İgid hünərdə, at minərdə. İgidin sözü bir olar. İgidin sağ-solu olmaz. İgid yarasına igid qatlaşar. İgid yararsız olmaz. İgid yüz yaşar, fürsət bir düşər. İgidə ehtiyat şərtidir. İgidə hünərinə görə ad verərlər. İgid basdığı kəsməz. İgid canlı, kabab qanlı. İgid əyildisindi. İgid qovğasız olmaz. İgid ləqəbilə tanınar. İgid meydanda bilinər. İgid oğul düşməyə əyilməz. İgid səsinə güc verməz. İgid sözü üzə deyər. Qazan qapaqsız olmaz, igid papaqsız. El igidləri ilə tanınar. Mərd igid tək qalmaqdan qorxmaz. Mərd igidlər süfrə açar, ad alar. Yaxşı igidin adını eşit, üzünü görmə. Yaraqsız igid, buyuzsuz qoç kimidi. Alçaq yer igidi xar göstərar.* 2) **"Qəhrəman"** qiymətləndirici sözü: *Qəhrəman ölməz. Qəhrəman yarasız olmaz.* 3) **"Nər"** qiymətləndirici sözü: *Nər yükünü nər çəkər. Süd igidə halaldı.* 4) **"Ər"** qiymətləndirici sözü: *Tikmək ərlkdir. Sirr saxlamaq ərlkdir.* 5) **"Yigit"** qiymətləndirici sözü: *Yigit ögsüz olmaz. Yigit belin yoquş üzər, yoquş belin qoca üzər. Yigit necə yürürsə, yaraşır, yigit nə geyərsə, yaraşır. Yigit başından dövlət, tağ başından tuman ırağ degildir. Yigidin yorğunluğu qarnı doyuncadır.* 6) **"Mərd"** qiymətləndirici sözü: *Mərd arxadan vurmaz. Mərd dostluq qanar, bərkdə dayanar. Mərd əli kasad olmaz. Mərd gördüyün deməz. Mərd sözündən dönməz. Mərdin qapısı açıq olar. Sərt olma, mərd ol.* "İnsan" konseptində müsbət obraza daxil olan fərdlər "igid", "yigid", "ər", "nər" "qəhrəman", "mərd" sözləri ilə qiymətləndirildiyi, halda mənfi obraza malik olan fərdlər "namərd" sözü ilə qiymətləndirilmişdir: *Namərdə bel bağlama. Namərdə möhtac olunca dəryada qər q ol. Namərdin adı olmaz. Namərdin çörəyi dizinin üstə olar. Namərdin gözü dar olar. Yüz namərdin çörəyini doğrasan, kasa dolmaz.*

"Mərd" və "namərd" sözlərinin atalar sözlərində semantik cəhətdən təzad şəklində işləndiyi nümunələr də vardır. Bu təzad anlayışlarının konseptinin daha yaxşı dərk olunmasına kömək edir. Qrammatik məna cəhətdən əlamət bildirən bu sözlər ad bildirərək, yəni substantivləşərək fikri,

ideyanı, konsepti daha obrazlı şəkildə ifadə edir: *Mərd Allahından bilər, namərd yoldaşından. Mərd başa baxar, namərd ayağa. Mərd dayanar, namərd qaçar. Mərd ilə daş daşı, namərd ilə bal yemə. Mərd ilə gəzən mərd olar, namərd ilə gəzən biyaban-gərd. Mərdə şirin ol, namərdə acı. Mərdin gözü tox olar, namərdin yox. Mərdin sözü kəsər, namərdin gözü. Mərdin tövləsi namərdin otağından yaxşıdır. Namərd yəhərdə tanınar, mərd kəhərdə. Namərdə yaxa vermə, mərdə arxa ol. Yüz namərd bir mərdi əvəz etmər.*

Atalar sözlərində insan faktorunun qiymətləndirici sözlərinə nəzər saldıq. Burdan belə bir nəticə çıxır ki, bu qiymətləndirici söz qrupu Azərbaycan dili üçün ifadə imkanları baxımından daha fərdi konsept daşıyır. Əslinə insan faktorunu qiymətləndirən sözlər hər bir dildə öz dillərinə uyğun işlədilir. Azərbaycan dilində də sözlərin qiymətləndirdikləri varlıqlar böyük dəyərə malikdir və həqiqi mənə çərçivəsindən kənarda işlənməmişdir. Bu məsələnin semantik tərəfidir. Sözlərə qrammatik mövqedən baxdıqda isə insan faktorunu qiymətləndirən sözlərin ad bildirənlər qrupuna aid olduğunu görürük. Hətta əlamət bildirən sözlər qiymətləndirmə zamanı ad bildirmişdir.

Nəzərə almaq lazımdır ki, sözün semantikasi ilə konsepti əlaqəli olsa da, onların son məqsədləri eyni deyil. Semantik cəhətdən tədqiqat sözün mənasının açılmasına istiqamətlənir, amma konseptual yanaşma "dünya dil mənzərəsi"ə istiqamətlənir [7, 245].

Ümumiyyətlə, cəmiyyətin mədəni inkişafı onun dil qaydalarını təcəssüm etdirən anlayışlarının insan şüurunda yaratdığı inikasin dərinliyi qədər ölçülür. Müxtəlif semantikaların vahid şəkildə müəyyən bir konsept altında birləşməsi və şüurda əks olunması mədəniyyətin predmeti və onun inkişaf prosesinin təsviridir.

İstifadə olunmuş ədəbiyyat

1. Atalar sözləri. Tərtib edən: Mətanət Yaqubqızı. Bakı: "Nurlan", 2013, 476 səh.
2. Azərbaycan dilinin izahlı lüğəti. 4 cildə. Bakı: Şərq-Qərb, 2006
3. Вежбицкая. А. Понимание культур через посредство ключевых слов / А. Вежбицкая – М.: Языки славянской культуры. 2001, 288 с.
4. Cəfərov S. Müasir Azərbaycan dili. II hissə. Leksika. Bakı: Şərq-Qərb, 2007, 192 səh.
5. Сурина В. Н. Понятие концепта и концептосферы. "Молодой учёный" № 5(16), Том II, "Издательство Молодой учёный" , 2010, с.43-46
6. Veysəlli F.Y. Koqnitiv dilçilik: əsas anlayışları və prespektivləri. Bakı: Müntərcim, 2015, 119 səh.
7. www.gramota.net/materials/1/2007/3-1/103.html

S.Farajova

The evaluation words of “human” concept in Azerbaijani proverbs

Summary

The word “human” is described as the concept of evaluation in the proverbs in Azerbaijani language. Considering that the proverb contains ancient stories and linguistic possibilities at itself, therefore the concept of evaluating humanity was chosen from its context. The cultural development of society embodies its language rules. Because this article is devoted to the development of the social and semantics aspects of the concept of “human” in the concept evaluation.

The scientific ideas directed to the “human” theme in the view of the concept evaluation. It has been clarified that some meanings express the same or similar semantic meanings in proverbs. By examining this subject, it can be argued that words with different semantic meanings can converge around the same semantics of consciousness.

This is the subject of civilization and a description of its development. In this article, our goal is to explore the evaluation words of the concept of “human” in the proverbs, and to examine the possibilities for expressing their semantics. These factors are an indication of the lexical-semantics wealth of Azerbaijani language. Although the concept is related with semantics of the word, but their end aims are not the same. Therefore, the words that evaluate the human concept in the proverbs are the product of consciousness. All such details have been investigated in the article.

Оценочные слова понятия «человеческий» в азербайджанских пословицах

Резюме

Концепт «человеческий» описывается как концепция оценивания в Азербайджанских пословицах. Учитывая, что пословица содержит сам по себе древние истории и языковые возможности, по этому концепция оценивания человечества, были выбраны из ее контекста. Культурное развитие общества воплощает его языковые правила. Данная статья посвящена вопросу развития социальных и семантических аспектов концепта «человеческий» в концепции оценивание.

Научные идеи направленные на тему «человеческий» с точкой зрения концепции оценивание. Было разъяснено, что некоторые значения выражают одни и те же или сходные семантические значения в пословицах. Изучая этот предмет, можно утверждать, что слова с различными семантическими значениями могут сходиться вокруг одной и той же семантики сознания. Это предмет цивилизации и описание ее развития. В этой статье наша цель состоит в том, чтобы исследовать оценочные слова понятия «человек» в пословицах и изучить возможности выражения их семантики. Эти факторы являются показателем лексико-семантического богатства азербайджанского языка. Хотя понятие семантики связано со словом, но их конечные цели не совпадают. Поэтому слова, которые оценивают человеческое понятие в пословицах, являются продуктом сознания. Все такие детали были исследованы в статье.

Rəyçi: Hüseyn Əsgərov
filologiya elmləri doktoru, professor